

TUDOMÁNYOS ÉS KULTURÁLIS ÉLET

**SZEGEDEN ÜNNEPELTÉK A
BOLYAI-ÖSZTÖNDÍJ TIZENÖTÖDIK
SZÜLETÉSNAPIJÁT**

„Értékteremtés és érték közvetítés” címmel rendezett tudományos ülést november 11-én az MTA SZAB Bolyai János Kutatási Ösztöndíjasok Klubja Klubtanács és az MTA Bolyai János Kutatási Ösztöndíj Kuratóriuma.

Az 1998 óta létező, évente meghirdetett Bolyai János kutatási ösztöndíj jelentős szerepet tölt be a hazai tudományos utánpótlásképzésben, célja kezdetben a 40, majd a 45 év alatti tehetséges kutatók anyagi támogatása. Az ösztöndíj tizenötödik születésnapját konferenciával köszöntötték 2013. november 11-én az MTA Szegedi Akadémia Bizottság színházában.

A nagyszabású eseményt a házigazda MTA Szeged Akadémiai Bizottság elnöke, *Dékány Imre* akadémikus nyitotta meg. Ezt követően *Klinghammer István* akadémikus, felsőoktatásért felelős államtitkár, a Bolyai

János kutatási ösztöndíj szakértői kollégiumi elnöke mondott beszédet. Az államtitkár aláhúzta, a harmadik évezred kezdetén komoly paradigmaváltáson megy át a világ: a földre épülő agrártársadalom és a tőkére épülő ipari társadalom korszaka után a tudásra épülő társadalom, a tudásra épülő fejlődés korszaka köszöntött be. *„Magyarország legyen nagy abban, amiben egy kis ország lehet”* – idézte a Nobel-díjas *Szent-Györgyi Albertet*, majd úgy folytatta: hazánk számára is a tudás, az iparrá alakuló tudás jelenti az esélyt a 21. században.

A köszöntők sorát *Varró András*, az SZTE tudományos és innovációs rektorhelyettese zárta, aki kifejtette, a szegedi universitas rendkívül nagyra értékeli a Bolyai-ösztöndíjat mint a tudomány támogatásának, illetve a fiatal tehetségek Magyarországon tartásának eszközt.

A tudományos kutatás társadalomra gyakorolt hatásáról szól a Magyar Tudomány Ünnepeinek idei rendezvény-sorozata – emlékeztetett zárszavában *Görög Márta*. A jubileumi programot szervező MTA SZAB Bolyai Ösztöndíjasok Klubja Klubtanács titkára szerint az Európai Unió stratégiai célkitűzései között szerepel,

hogy a szellemi tevékenység eredménye minél gyorsabban a versenypiacra kerüljön. E tudáshasznosítás kettős párbeszédet feltételez: a tudomány és a gazdaság együttműködésén túl a tudományterületek kooperációjára is szükség van. Szerinte ez utóbbi párbeszéd egyik terepe a Bolyai-ösztöndíjasok klubja.

Délután három fő tudományterületre osztva zajlottak szekciós ülések. A Humán- és társadalomtudományok szekció elnöke *Görög Márta*, az MTA SZAB Bolyai Ösztöndíjasok Klubja Klubtanács titkára, az Élettudományok szekció elnöke *Széll Márta*, az MTA SZAB Bolyai Ösztöndíjasok Klubja Klubtanács tagja, a Matematika és természettudományok szekció elnöke pedig *Török Zsolt*, az MTA SZAB Bolyai Ösztöndíjasok Klubja Klubtanács tagja volt.

forrás: SZTEinfo

EGYETEM NAPI ÜNNEPSÉGEN ADTÁK ÁT A DÍSZDOKTORI CÍMEKET

A Szegedi Tudományegyetem Napja alkalmából 2013. november 9-én az SZTE Szenátusa ünnepi ülést tartott a József Attila Tanulmányi és Információs Központban. Az SZTE ünnepségén átadták a legrangosabb egyetemi kitüntetéseket, többek között a díszdoktori és a tiszteletbeli szenátori címet is.

„A hagyományokra épül, de nem múltba néző, mint inkább a jövő ünnepe az Egyetem Napja”- mondta Szabó Gábor rektor, ünnepi köszöntőjében. November 11. a Szegedi Tudományegyetem történetében jeles nap: 1872-ben e napon kezdődött a tanítás a jogelődnek tekintett kolozsvári egyetemen, 1940-ben ekkor tartották a Szegeden újonnan alapított Horthy Miklós Tudományegyetem tanévnyitóját, továbbá 2002 óta ilyenkor ünneplik az integrációval létrejött Szegedi Tudományegyetem Napját. Szokás szerint idén is a november 11. napjához legközelebbi szombaton tartott ünnepi ülést a Szegedi Tudományegyetem Szenátusa.

forrás: SZTEinfo

MEGVALÓSÍTÁSI FÁZISBA LÉPETT AZ ELI PROJEKT

Hamarosan elkezdődhet az ELI-ALPS építése Szeged-Öthalomban – jelentette be Lehrner Lóránt, az ELI-HU Nonprofit Kft. ügyvezető igazgatója november 6-án, a Tisza Hotelben rendezett sajtótájékoztatón.

Az ELI projekt I. megvalósítási fázisát nyitotta meg sajtótájékoztatóval egybekötött konferencián az ELI-HU Nonprofit Kft. november 6-án. A Tisza Hotelben tartott eseményen Tölgyesi Viktória, az ELI-HU Nonprofit Kft. EU koordinációs igazgatója a beruházási fázisról szólva kiemelte, hogy az ELI-ALPS nagyberuházás a jövőben az első és legnagyobb nagylézer-infrastruktúrát jelenti a közép-kelet európai régióban. Az ELI-vel kapcsolatos európai szintű elemzések szerint a nagyintenzitású lézerek iránti érdeklődés a világon mindenütt egyre növekszik, így az ELI kiemelt fontosságú Európa tudományos versenyképessége szempontjából. A beruházás tervezetten mintegy 400 munkahelyet teremt 2016-ig.

Brockhauser Sándor kutatási főmérnök kivételes lehetőségnek tekinti, hogy az ELI-ALPS-ban dolgozhat, hiszen még egyetemistaként azért választott külföldi kutatói pályát, hogy majd hazatérve tapasztalataival segítse az itthoni tudományos életet. Korábban a franciaországi Európai Molekuláris Biológiai Laboratóriumban dolgozott egy szinkrotronbeli mérőállomás vezetőjeként. A szegedi lézeres kutatóközpontban a feladata annak a mérnök csapatnak az összeállítása, amely felelős a tudományos műszerek beüzemeléséért, továbbfejlesztéséért és a mindenkori kutatási igények kiszolgálásáért.

Lehrner Lóránt, az ELI-HU Nonprofit Kft. ügyvezető igazgatója a sajtótájékoztatón bejelentette: a közeljövőben a szegediek számára is kézzelfoghatóvá válik a beruházás,

35

ELI
MAG

Prater

ugyanis hamarosan elkezdődik – Európában elsőként Szegeden alkalmazott technológiával – az építkezés, mely során a kutatói munka által megkövetelt 8 000 négyzetméteres optikai tisztateret alakítanak ki, rendkívül szigorú minőségbiztosítási feltételekkel. A kutató téren belül szabályozzák majd a hőmérsékletet, a relatív nedvességtartalmat, a környezethez viszonyított nyomást, a mechanikai rezgéseket, a zajszintet és a levegő szilárdanyag-tartalmát is. A szigorú szabályozásra csak egy példa az, hogy a lézersugarat előállító kamrákban a keletkező hőmennyiség 24 óra alatt nem változhat fél Celsius-foknál többet.

A konferencián bemutatkozott a tudományos menedzsment két új igazgatója is. Dimitris Charalambidis tudományos igazgató és Osvay Károly kutatási technológiai igazgató az ELI-ALPS európai és régiós kontextusba helyezett jelentőségéről és kihívásáról, valamint kutatási infrastruktúrájáról beszélt. Osvay Károly megemlítette azokat a projekteket is, melyek a kutatások anyagi hátterét alapozzák meg. Szólt többek között az „Ágazati felkészítés a hazai ELI projekttel összefüggő képzési és K+F feladatokra” című, TÁMOP-4.1.1.C-12/1/KONV-2012-0005 számú projektről is, melynek célja, hogy minél több, az ELI-ALPS-ban jártas szakember kerüljön ki az egyetemekről.

Az eseményen a Szent-Györgyi Albert Agóra munkatársainak köszönhetően online lézeres bemutatót is láthattak a konferencia résztvevői.

forrás: SZTEinfo

PILLANATOK SZENT-GYÖRGYI EMLÉKÉVÉBŐL

- 2013. szeptember 16-án, 120 éve született Szent-Györgyi Albert, az SZTE Nobel-díjas kutatója, rektora. Ebből az alkalomból **egész alakos köztéri szoborral** tisztelgett Szeged városa a tudós előtt. Bíró Lajos szobrászművész alkotását a Rektori Hivatal előtt avatták fel.
- Alma Mater kártyával 500 Ft-os kedvezményes áron nézhették meg október 17-én a Szent-Györgyi Albert által létrehozott Szegedi Egyetemi Ifjúság Színjátszócsoport 1941-es Hamlet előadását felelevenítő **„Legenda”** című filmet.
- A SZTE idén is meghirdette a **Szent-Györgyi Albert Tanulmányi Versenyt**, ahol a tudós életművének, korának tudománytörténeti feldolgozása mellett a kutató munkájához, és a C-vitaminhoz kapcsolható valamint a 20-

as, 30-as évek tudomány- és művelődéstörténetéhez fűződő ismeretekre volt szüksége a középiskolás csapatoknak. A legeredményesebbek az SZTE Alma Mater által közvetített díjakat is elnyerhették támogatóink, a Flornatura Kreatív Hobbi üzlet, Rubicon Kiadó és Tudományos Ismeretterjesztő Társulat jóvoltából.

- **A C-vitamin azonosítását segítő híres tengerimalac tesztre,** Szent-Györgyi Albert 1931-1932 telén elvégzett nevezetes kísérletére is **emlékeztek** az SZTE tudósai. A kutatók és hallgatók **szeptember 20-án** a Szegedi Vadasparkban jelképesen „örökbe fogadták” a tengerimalacot, majd a C-vitaminhoz kötődő különleges kísérleteket mutattak be.
- A sokoldalú személyiségre sporteseményen is emlékeztetnek az egyetemi polgárok. Az **SZTE Sportközpont Szent-Györgyi Tenisz Emlékversenyére szeptember 22-én került sor** az újszegedi Erzsébet ligetbeli SZTE Tenispályán.

SPORTÉLET

SZEGEDI ARANYÉREM A PNEUMOBIL VERSENYEN

2013. május 14-én futótűzként terjedt el a hír a Szegedi Tudományegyetem Mérnöki Karán, majd később az egész SZTE büszke lehetett a címre, miszerint a „MK Laren csapat” megnyerte az V. Nemzetközi Rexroth Pneumobil Versenyt.

A Szegedi Universitasért 2007 Alapítvány támogatásával a mérnök hallgatók által tervezett és megépített versenyautó a Rexroth Legjobb Pneumobilja címet viseli a jövő évi versenyig.

A sűrített levegővel hajtott, saját tervezésű és kivitelezésű járművek versenyén a résztvevő csapatok öt kategóriában mérköztek meg egymással. Idén második alkalommal Senior kategóriát is hirdettek. Ebben azok a végzett egyetemisták indulhattak, akik korábban már szerepeltek a versenyen, és alma materük rendelkezésükre bocsátotta korábbi járműüket. Az SZTE színeiben Hörömpő Miklós, Temesvári Norbert és Péter

Szabó István, a Szegedi Tudományegyetem Mérnöki Karának adjunktusa indult. A versenyzők a Senioron kívül további négy kategóriában mérhették össze tudásukat. A távolsági kategóriában a járműveknek egy sűrített levegővel feltöltött palackkal kellett a lehető legnagyobb távolságot megtenniük. A Pécsi Tudományegyetem Pollack Mihály Műszaki Karának Pollroth csapata jutott a legtávolabb: léghajtányukkal összesen 8918 métert futottak.

Az ügyességi futam célja, hogy a versenyzők a pneumobillal a lehető leggyorsabban teljesítsék a technikásra megépített pályakört. Ebben a kategóriában a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem **Kakukktojás** csapatának háromkerekű járgánya érkezett elsőként a célba.

37

Alma
MATER

Mater

A versenyautóknak idén is hosszú távú, ügyességi és gyorsulási versenyszámokban kellett megküzdeniük. Ezen kívül szakmai zsűri értékelt a konstrukciókat.

A Szegedi Tudományegyetem Mérnöki Kara négy versenyautóval vett részt az eseményen. A csapatok:

MKLaren: Hörömpő Miklós, Temesvári Norbert. Támogató oktató: Péter Szabó István.

Pneugeot: Rózsa Csaba, Szarka Richárd, Virág Árpád. Támogató oktató: Csikós Sándor

Pepp-Air: Ádám László, Bene Sándor, Csamangó Dávid, Dobos Péter Levente. Támogató oktató: Dr. Tóth István Tibor

Diff-Air: Asztalos Tamás, Fölföldi Jenő, Soós Péter, Varga Norbert. Támogató oktató: Péter Szabó István

A MKLaren csapat a gyorsulási és az ügyességi versenyt nyerte meg Senior kategóriában (a teljes mezőnyben második, illetve hatodik hely), a Pneugeot a második legjobb Senior az ügyességi versenyben (a teljes mezőnyben hetedik hely), a Pepp-Air a gyorsulási verseny hatodik helyezettje, a Diff-Air a gyorsulási versenyben tizenkilencedik helyet ért el.

A verseny évről évre több hallgatót vonz. Idén már öt ország képviseltette magát, összesen 48 csapat nevezett.

Forrás: SZTEinfo

SZTE-S ÉREMESŐVEL ZÁRULT A NYÁRI UNIVERSIADE KAZANYBAN

Nagyszerű magyar, szegedi sikerekkel fejeződött be az oroszországi Kazanyban a 27. Nyári Universiade. *Vincze Balázs*, az A-Híd Szeged vízilabdacsapat edzőjének vezetésével a magyar egyetemi férfiválogatott a döntőben 5-4-re győzte le a házigazda orosz egyetemi csapatot, így a dobogó legfelső fokára állhatott. A győztes együttes tagjai közül *Juhász Zsolt*, *Somogyi Balázs* és *Tóth Márton* a Szegedi Tudományegyetem hallgatói.

A női pólósaink is remekül teljesítettek, az ezüstérmet szerezték meg. A fináléban ők is az oroszokkal mérköztek, 18-11-re maradtak alul. Egyetemünket *Árkosy Lilla*, *Dalmády Szandra*, *Dalmády Petra*, *Gundl Diána* és *Gémes Alexa Anett* képviselték a játékokon.

Ugyancsak az SZTE-ről *Császár Gergely* társával, *Petrovics Mátéval* (Szent István Egyetem) kajak kettes 1000 méteren harmadik helyezést értek el. *Császár Gergely* és *Tóth Attila Tas* (edzőjük: *Csamangó Attila*) tagja volt az 1000 méteren bronzérmet nyerő kajak négyesnek is.

Szöveg: SZTEinfo
Fotók: Monoki Kálmán (MEFS)